

A Kerekerdő Waldorf Egyesület ismét előadást szervezett annak érdekében, hogy minél szélesebb körben és egyre mélyebben ismerjék meg a helyiek a Waldorf-iskola lényegét. A szerda esti előadó arra kívánt rávilágítani, miképp lehetne élővé tenni egy iskolát.

Szinte mindannyiunk érez valamiféle feszültséget, amikor az állami iskolarendszer darálógépéről van szó, de már kevesebben vannak, akik ténylegesen keresnek egy jobb utat. A Waldorf-pedagógia is egy irány, ráadásul közel száz éves, **mégis magyarázni kell**. Annak is, aki már megtette az első lépéseket ezen az úton. Azért kell magyarázni, mert lemásolhatatlan, mindig újjá kell teremteni. Legalábbis ezt állítja

Fenyő Ervin

, aki tizenhárom évig tanított magyar irodalom tanárként a budapesti Karinthy Frigyes Gimnáziumban, majd később különböző Waldorf tanárképző intézetekben.

Miért ad nagyobb tudást egy gyermeknek egy élő iskola, mint az állami iskolában szerzett lexikális ismeretek? Mit jelent egyáltalán az élő iskola? Miért fontos a tapasztalat útján szerzett tudás? Mi a szerepe a szülőnek és a pedagógusnak a gyermek valódi nevelésében? Kérdések, amelyekre a válasz igencsak fontos egy iskola megalapítása előtt.

A 'waldorfizmust' nem szabad módszerként alkalmazni

Minden iskola ugyanazzal a problémával küzd, **nem tud megújulni** – mondja Fenyő Ervin. Azt tapasztalta az évek során, hogy az állami rendszerben, bizonyos konzervmódszereken nevelődött diákok bár szakmailag nagy ismeretekre tehetnek szert, de kikerülve az iskolapadból nem tudnak együtt dolgozni embertársaikkal, munkatársaikkal. Fenyő Ervin szerint éppen ezért nem szabad a 'waldorfizmust' módszerként alkalmazni, feltétlenül **szükség van mindig egy változó tényezőre**

.

Ez pedig a pedagógus megújulási képességében rejlik, hiszen **csupán egy fejlődni, változni képes ember tud olyant mutatni**

, amit oktatásnak nevezhetünk. Tulajdonképpen mindenki, aki résztvevője egy iskola alapításának, működtetésének egy folyton változni képes embernek kell lennie, ahhoz, hogy oda tudjon fordulni a gyermekhez, figyelni tudjon rá.

A gyermek ugyanis zseniális képességekkel jön a világra, mindenkinek van valamihez tehetsége, teremtőképessége. – mondja az előadó. A gyermek eredendően majdnem mindent tud. Ezt pedig nem mindegy, hogyan kezeli a nevelni vágyó felnőtt.

Sőt, **egy tanárnak képesnek kell lenni arra, hogy a gyermektől tanuljon.** Egy alkalommal, amikor átvett egy osztályt egy tanártól, megdöbbsent, hogy a gyermekek mennyire nem tudtak önállóan tanulni, dolgozni – meséli a volt irodalomtanár. Az elődje mindent lediktált, mindig tudták a gyerekek, épp mit kell nekik befűlni. A legtöbb tanártársa csak és kizárólag materialista módszerekkel tanította a gyermekeket.

Fenyő Ervin másra volt kíváncsi: szeretne volna tudni, mi van a diákokban a tanultakkal kapcsolatban. Amikor azt kérdezte tőlük, hogy mit olvastak, **a diákok visszakérdeztek, hogy mit kell mondaniuk** . Az érettségi előtt álló diákok is azt várták tőle, hogy ő mondja meg, mit kell nekik bemagolni a sikeres vizsgához.

Ha valami nem működik, újra kell teremteni

A legfontosabb tehát az oktatás élővé tétele. Ezt egy olyan állandóan változó személy tudja csak megtenni, aki arra törekszik, hogy növekedjen benne az értelem, a világosság.

De ha valami nem működik már, legyen az akár egy iskola, újra kell teremteni. Ezért van szükség egy olyan kis csapatra, akik nagy elszántsággal akarnak iskolát alapítani, és a magukban lévő világosságot tovább tudják fokozni.

Ez a gondolat sajnos nincs benne az európai kultúrában – mondja Fenyő Ervin. Nagyon kevesen gondolják azt manapság, hogy a 25. életévet betöltve valamilyen szellemi elmélyülésnek kellene szentelni az életet. Mert elsodor bennünket valami, hogy pozíciókat szerezzünk, hogy gyereket neveljünk, megélhetésünk legyen. **Ezeztől a konfliktusoktól megfulladunk, elhallgatunk, és elhallgattatjuk a bennünk lévő igazságot is** , és nem teremjük tovább. Rendkívül nehéz akadályaink vannak – vallja a tapasztalt pedagógus.

A gyermek nem buta, legfeljebb nehezégei vannak

Rengeteg kisgyermeknek van feldolgozatlan problémája, ezeket észre kell venni, segíteni kell megoldani. Ha egy gyermek valamiből nem kellőképpen produkál, **nem azt jelenti, hogy buta, egyszerűen nehezégei vannak**

. Nagyon könnyen átsiklunk a probléma fölött egy legyintéssel, holott meg is lehetne oldani a problémát. A felnőttnek ott kell lenni, és észre kell venni a gyermekben az egyetlent, mert minden gyermek egyetlen.

Fenyő Ervin végül arra kérte a megjelent érdeklődőket, kérdezzenek, hogy ő is közelebb juthasson ahhoz, ami miatt meghívták. A jelenlévők előbb megpróbálták megemésztetni a hallottakat, aztán rövid időn belül érkeztek is sorra a kérdések.

Nagyon jól szemléltette az előadás, hogyan lehet megközelíteni a humánus oldaláról a tudományos ismeretek átadását. De azt hiszem, találkoztam már olyan gyermekkel, aki éppen az absztrakt elméleti dolgok iránt fogékony. Hogyan tudja oktatni az ilyen gyermeket egy olyan tanár, aki, mint eszközt, szinte kizárólag a tapasztalást használja?

A válaszhoz tudnom kellene, kiről van szó, de azt mindenképpen érezni kell, hogy **az absztrakció mögött van-e valami igazi tapasztalás**

. Mert nem hiszem, hogy ha valakinek van ebben az irányban készsége, az a gyermek nem valami, vagy valaki által befolyásolt.

A gyerekek leutánozzák a szülőket. Ha ilyen készségei vannak, elvileg valamilyen probléma van emögött. Szerintem ugyanis a személyiség forma nélküli, mert nem akar semmit, nem akar sikeres lenni. Egészen egyszerűen azt mondja, amit gondol. Az én osztálytársaim nagy része ilyen absztrakt dolgokban kezdtek jól teljesíteni, és többnyire orvosok lettek. Sikeresek, gazdagok, de nem boldogok.

Minden egyes ember fel kell, hogy tudja fedezni a világot. És ha erre képes, az egész világ az öröm színeiben pompázik. Orwell és Huxley is műveiből is kiderül, egy olyan motorikus, manipulatív, kényszerű emberkép alakul, amiből nincs világ. És ha valaki elolvassa Huxley Szép, új világának a második kötetét, azt is láthatja, mi jön még. Nem is vesszük észre, milyen kényszerűségek mentén élünk. Az ember képes úgy leélni egy életet, hogy közben nem veszi észre, hogy tökéletesen beteg.

Mi kell legyen egy szülő szerepe egy Waldorf iskolában?

Megmondom, én mit tennék, ha iskolát akarnék alapítani: azokat az embereket, akik képesek, hajlandóak tenni is érte, összehozni és újra megalkotni az egészet, újra beszélni az iskoláról.

A Waldorf-pedagógia háttérében van egy világkép, amely világkép tulajdonképpen arról beszél, hogy van világosság. Ez azt jelenti, hogy **az emberben a saját igazsága próbál megszólalni**. Ehhez az igazsághoz minden egyes embernek van hozzáférhetősége. A szülő és a pedagógus tulajdonképpen ugyanazt a belső munkát kell, hogy elvégezze. A gyermek azonnal észlel mindent, így ha tisztul a felnőtt belső képe, a gyermek is több "levegőhöz", világossághoz jut. Hogy kezdődik tehát a nevelés? Önneveléssel. Ez az egyetlen út. Ebben az irányban kell haladnia pedagógusnak és szülőnek egyaránt.

Említette, hogy szörnyű világban élünk. Waldorf közösségekben járva azt vettem észre, hogy ez nagyon fájdalmas. Az az érzésem, hogy az egész Waldorf egy hatalmas szenvedéstörténet. Az igaz, hogy egy irányba mennek és a cél szép, de mégsem egy felhőtlen boldogságról szól. A tudatos ember nem feltétlenül boldogabb annál, aki mindenre magasról tesz. Mi mit tehetünk, hogy boldogabbak legyünk?

Magunkon kell változtatnunk folyamatosan. Meg kell értenünk, el kell fogadnunk bizonyos dolgokat. Akkor igazán tehetséges az ember, ha önmagával azonosul. Ha ez megvalósul, a sokféle tehetség közül az egyik ki fog bukni, amivel teremtő lényként élhet ez az ember.

Mi nem hiába vagyunk emberek, mi valamire képesek vagyunk, például olyant létrehozni, ami még nincs. Egy iskola pontosan ugyanilyen. Csak akkor lehet létrehozni, ha még nincs. A Waldorf-módszert ismételni nem lehet, létre kell hozni. Ehhez annak kell lenni, aki vagyok.

Nagyon szeretem azt a mondást, hogy minden utánoszható, csak az igazság nem. Mert az utánzott igazság nem igazság. Szóval az embernek lennie kell. És ez egy valóban heroikus küzdelem. Ha ezeket megértjük, tudjuk egymást segíteni, az egyik ember tud valamit mondani a másiknak.

[A szervezők](#) képviselőjében Egyed Ufó Zoltán elmondta, **reményeik szerint a 2016-os tanévtől már elindul a Waldorf-óvoda**

, de az iskola ugyanebben az évben történő megalapítására egyelőre nem látnak túl sok esélyt.

Ennek egyik oka, hogy a **szülők nagy része kívülállóként érdeklődik**, és garanciát vár az alapítótól gyermeke képesítéseit illetően. Egyszóval, sokakban téves az elképzelés a Waldorf-pedagógiával kapcsolatban. Az előadás mondanivalója és a tapasztalatok is azt mutatják, akkor következik be ebben változás, ha a szülők is megváltoznak és megértik, olyan lesz az iskola, amilyenné ők teremtik.